

بِه نام خدا

دین و زندگی پایه دهم

درس دوم

ناهید صابونچی

دبیر دبیرستان فرزندگان خوی

هدف خلقت انسان = عبودیت

گام برداشتن به سوی این هدف ← (عبودیت) ← رشد و گمال ← رستگاری

سرمایه های رشد (۵ مورد)

اولین قدم = شناخت انسان

موانع حرکت انسان (۲ مورد)

سودمندترین دانش ها = خودشناسی

کرامت و برتری انسان بر بسیاری از مخلوقات:

با دادن نعمت ها گرامی داشته، همه چیز را برای انسان آفریده و توانایی بهره مندی از آنها و جایگاه ویژه ای قرار داده است.

شناخت انسان و سرمایه هایش (گام نخست)

(ادامه اسلاید قبل)

عامل بسیار مهم برای حرکت انسان به سوی هدف

بهره گیری از آنها (گام بعد)

سرمایه های رشد

- ۱- عقل: با آن بیندیشیم، حق و باطل را تشخیص دهیم، از جهل و نادانی دور شویم.
- ۲- اختیار: صاحب اراده و مسئول سرنوشت خویش، برگزیدن راه رستگاری و دوری از شقاوت.
- ۳- گرایش به خیر و نیکی: شناخت و گرایش به نیکی (دوست داشتن فضائل)، شناخت و بیزاری از بدی (بیزاری از رذائل)
- ۴- نفس لوّامه (وجدان): نتیجه ی گرایش به نیکی، واکنش در برابر گناه، سرزنش و ملامت، جبران گناه، سوگند خدا به آن.
- ۵- پیامبران و پیشوایان: همراه با کتاب راهنما، نشان دادن راه سعادت، کمک در پیمودن راه

آیه: إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا (انسان، ۳)

ترجمه: ما راه را به او نشان دادیم، یا سپاسگزار خواهد بود یا ناسپاس.

پیام: خداوند همه انسان ها را هدایت می کند؛ اما بعضی به **اختیار** سپاسگزار یا ناسپاس می شوند.

آیه: وَ نَفْسٍ وَ مَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا (شمس، ۷ و ۸)

ترجمه: سوگند به نفس و آن که سامانش بخشید؛ آن گاه بدکاری و تقوایش را به او الهام کرد.

پیام: خداوند در نفس انسان، گرایش به نیکی و بیزاری از بدی را قرار داده است.

آیه: وَ لَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ (قیامت، ۲)

ترجمه: و سوگند به نفس ملامت کننده

پیام: عظمت نفس سرزنشگر درونی انسان، تا آنجاست که خداوند به آن سوگند یاد کرده است.

موانع
حرکت
انسان

عامل درونی = نفس اماره

دعوت به گناه برای لذت زودگذر

بازداشتن از عقل و وجدان

میل سرکشی و طغیان

حدیث امام علی (ع): دشمن ترین دشمن تو

عامل بیرونی = شیطان

پندار برتری از آدمیان، فریب فرزند آدم، بازداشتن از بهشت
وسوسه کردن

کار و راه نفوذ

فریب دادن

مکالمه با اهل جهنم در قیامت

راه های فریب

(۱) غفلت از یاد خدا

(۲) زیبا نشان دادن گناه

(۳) سرگرمی به آرزوهای دنیا

(۴) ایجاد کینه و دشمنی میان مردم

خداوند وعده حق داد و من خلاف عمل کردم.

بر شما تسلطی نداشتیم، فقط شما را دعوت کردم

خودتان را سرزنش کنید، نمی توانم به شما کمکی کنم

راز رانده شدن شیطان: فرمان خدا را برای سجده بر انسان اطاعت نکرد.

در برابر خداوند سجده نمی کنند.

حلقه ی بندگی شیطان را به گردن می آویزند.

انسان های بی وفا

حدیث پیامبر (ص): خطاب خدا به آنها: من به خاطر تو شیطان را طرد

کردم؛ اما تو او را دوست خود گرفتی و به اطاعت او درآمدی؟

راه شکست شیطان = نماز

حدیث امام عصر (عج): هیچ چیز مانند نماز، بینی شیطان را به خاک نمی مالد.

سرمایه اندک (در حد و اندازه ی حیوانات) ← کارهای کوچک (خوردن و خوابیدن و خوش بودن)

هماهنگی هدف
با سرمایه

سرمایه افزون (عقل، وجدان، راهنمایان الهی) ← کارها و اهداف بزرگ

با محکمه هایش، ما را از راحت طلبی باز می دارد.

با دور اندیشی، ما را از خوشی های زودگذر منع می کند

پایان

ناہید صابونچی